

Till RIKSDAGENS SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTT
StV@eduskunta.fi

ÄRENDE

MI 2/2018 rd Sluta konkurrensupphandla assistans och stöd som är nödvändiga för personer med funktionsnedsättning
<https://www.eduskunta.fi/riksdagshandlingar/MI+2/2018>

BAKGRUND

FDUV är en riksomfattande intresseorganisation som arbetar för svenskspråkiga personer med intellektuell funktionsnedsättning och deras närstående. Förbundet representeras av elva lokalföreningar samt riksföreningen för personer med intellektuell funktionsnedsättning Steg för Steg. Förbundet är en av de organisationer som varit med och initierat medborgarinitiativet Ingen marknadsvara!

INGEN MARKNADSVARA!

Målet med medborgarinitiativet Ingen marknadsvara! är att kommunerna slutar upphandla nödvändiga, livslånga stödtjänster för personer med funktionsnedsättning. Medborgarinitiativet siktar på en bestående lösning på lagnivå.

De tjänster som erbjuds personer med funktionsnedsättning ska utgå från individuella behov och beakta personernas rätt till delaktighet och självbestämmande. Detta i enlighet med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Funktionshinderorganisationernas gemensamma medborgarinitiativ Ingen marknadsvara! samlade 72 079 namn och överlämnades till riksdagens talman 7.3.2018.

Tilläggsanslag

Social- och hälsovårdsministeriet har i regeringens budgetmangling fått ett tilläggsanslag för att instruera kommuner i att upphandla och ordna

FDUV
Nordenskiöldsgatan 18 A
FI-00250 Helsingfors
+358 (0)9 434 23 60
fduv@fduv.fi

Storalänggatan 60
FI-65100 Vasa
+358 (0)6 319 56 52
fduv.vasa@fduv.fi

fduv.fi
facebook.com/fduv.fi
twitter.com/FDUVFinland

individcentrerad funktionshinderservice. Familje- och omsorgsminister Annika Saarikko har bjudit in organisationer till samarbete.

Funktionshinderorganisationernas gemensamma ståndpunkt är att de problem som lyfts fram av medborgarinitiativet Ingen marknadsvara! inte löses enbart genom att effektivisera vägledningen av upphandlingsförfarandet. I upphandlingarna är de personer med funktionsnedsättning som behöver tjänster exkluderade från processen. Det är endast serviceproducenten och kommunen som är parter i processen. Det innebär att personen som erbjuds tjänster inte har ett tillräckligt rättsskydd.

FN:s funktionshinderkonventionen förutsätter att personer med funktionsnedsättning ska få vara delaktiga i beslut som gäller dem själva. Finland har förbundit sig att följa konventionen. Den nationella lagstiftningen bör justeras så att den följer konventionens anda.

Vårt förslag

Funktionshinderorganisationerna föreslår ändringar i lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987). Dessutom föreslås liknande ändringar i lagen om specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977).

Det föreslås även samma ändringar till motsvarande bestämmelser i den nya funktionshindersservicelagen (RP 159/2018 rd) som behandlas av riksdagen.

Vi vill ändå framhäva att organisationerna inte vill äventyra godkännandet av den nya funktionshinderlagen under den här riksdagens mandatperiod. Vi föreslår att de nödvändiga ändringarna till lagen kan beredas och godkännas senare, innan den nya funktionshinderlagen träder i kraft 2021.

1. Ändringar i lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987)

3 § Ansvar för service och stöd

Kommunerna ska sörja för att tjänster och stöd för handikappade ordnas så att de till innehållet och omfattningen är sådana som behovet i kommunen påkallar. Vid anordnande av service och stöd enligt denna lag ska klientens individuella hjälpbehov beaktas samt behovet av kontinuitet för service och stöd. Personer med funktionsnedsättning har rätt att välja sin bosättningsort på lika villkor som andra samt var och med vem de bor utan att vara tvungna att använda sig av särskilda boendeformer. Då man erbjuder tjänster såsom personlig assistans eller serviceboende (8 § 2) i enlighet med lagen om planering av social- och hälsovård (733/1992) 4§ 4 vid köp av privat producent,

FDUV
Nordenskiöldsgatan 18 A
FI-00250 Helsingfors
+358 (0)9 434 23 60
fduv@fduv.fi

Storalänggatan 60
FI-65100 Vasa
+358 (0)6 319 56 52
fduv.vasa@fduv.fi

fduv.fi
facebook.com/fduv.fi
twitter.com/FDUVFinland

bör man inte konkurrensutsätta tjänsterna med hänvisning till lagen om offentlig upphandling (1397/2016) utan tjänsterna måste organiseras i första hand enligt lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården (569/2009) eller på annat sätt som beaktar kundens individuella behov.

2. Ett tillägg till lagen om specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977).

Enligt denna lags 2 § hörande tjänster måste man beakta de individuella behoven och tjänsternas kontinuitet. Personer med utvecklingsstörning har rätt att välja sin bosättningsort på lika villkor som andra samt var och med vem de bor utan att vara tvungna att använda sig av särskilda boendeformer. Då man erbjuder tjänster med hänvisning till 2 § individuell vård och annan omvårdnad och i enlighet med lagen om planering av social- och hälsovård (733/1992) 4§ 4 vid köp av privat producent, bör man inte konkurrensutsätta tjänsterna med hänvisning till offentlig upphandling (1397/2016) utan tjänsterna måste organiseras i första hand enligt lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården (569/2009) eller på annat sätt som beaktar kundens individuella behov.

Vi föreslår vidare att riksdagen gör ett ställningstagande med hänvisning till medborgarinitiativet där man konstaterar att enligt Grundlagens 19 § 1 moment kan man inte konkurrensutsätta nödvändiga, livslånga stödtjänster för personer med funktionsnedsättning och därför måste tjänsterna uteslutas från den offentliga upphandlingen.

Helsingfors den 16 januari 2019

Lisbeth Hemgård
FDUV, verksamhetsledare
040 526 43 69

FDUV
Nordenskiöldsgatan 18 A
FI-00250 Helsingfors
+358 (0)9 434 23 60
fduv@fduv.fi

Storalånggatan 60
FI-65100 Vasa
+358 (0)6 319 56 52
fduv.vasa@fduv.fi

fduv.fi
facebook.com/fduv.fi
twitter.com/FDUVFinland